

prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Central (N. Bobu)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (S. Procopciuc, D. Corolevschi, D. Stanilă)

DECIZIE

19 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Aliona Miron
Nina Vascan

examinând recursul depus de Djemilia Chițac,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererile de chemare în judecată depuse de Djemilia Chițac împotriva Primăriei s. Drepcăuți, r-nul Briceni, terț Oficiul Teritorial Edineț al Cancelariei de Stat privind contestarea actelor administrative, achitarea indemnizației de concediu și repararea prejudiciului cauzat,

împotriva deciziei din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins apelul depus de Djemilia Chițac împotriva hotărârii din 28 ianuarie 2021 a Judecătoriei Edineț, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 26 decembrie 2019 Djemilia Chițac a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei s. Drepcăuți, r-nul Briceni privind contestarea actului administrativ.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta a relatat că la 24 octombrie 2019 primarul s. Drepcăuți, r-nul Briceni a emis dispoziția nr. 133-p „Cu privire la acordarea concediului anual și concediului neplătit funcționarului public, Chițac Djemilia”, publicată în Registrul actelor local și notificată ca legală de către Oficiul Teritorial Edineț al Cancelariei de Stat la data de 31 octombrie 2019.

La 29 noiembrie 2019 a remis în adresa Primăriei s. Drepcăuți solicitarea privind prelungirea concediului de odihnă cu numărul de zile indicat în certificatul medical, la care nu a primit niciun răspuns. Iar, la 02 decembrie 2019 a observat în Registrul actelor locale, dispoziția primarului s. Drepcăuți nr. 01 din 07 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu” emisă de către

primarul Angela Rurac, în care era menționat că se recheamă din concediu secretarul consiliului sătesc, începând cu data de 07 noiembrie 2019.

În context, reclamanta a susținut că, deși numele și prenumele erau acoperite, a dedus că această dispoziție a fost emisă în privința sa, reieșind din funcția indicată, și anume secretarul consiliului local.

Catalogând dispoziția nominalizată ca fiind ilegală, s-a adresat cu cerere prealabilă primarului s. Drepcăuți Angela Rurac, solicitând anularea acesteia, indicând totodată motivele de fapt și de drept, și anume că aceasta îi afectează dreptul la un concediu de odihnă anual prevăzut de art. 43 alin. (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova.

Deși Primăria s. Drepcăuți, r-nul Briceni a recepționat cererea prealabilă la 04 decembrie 2019, în termenul prevăzut de lege nu a primit răspuns la această solicitare.

Subsecvent, Djemilia Chițac a menționat că dispoziția primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 01 din 07 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu” a fost emisă în baza prevederilor Legii nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală și art. 29 din Codul muncii, care însă în opinia sa nu au tangență cu rechemarea ei din concediu.

Mai mult, deși la emiterea dispoziției enunțate s-au invocat și prevederile art. 122 din Codul muncii, s-a omis sintagma legală „numai cu acordul scris al salariatului”, acord pe care nu l-a semnat și nici nu a lăsat să se înțeleagă că este de acord cu rechemarea, având pentru aceasta motive substanțiale legate de starea de sănătate.

În final, reclamanta a opinat că dispoziția primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 01 din 07 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu” nu corespunde normelor legale menționate supra, îi încalcă drepturile și cauzează prejudicii.

Având în vedere cele indicate, Djemilia Chițac a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată, anularea dispoziției primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 01 din 07 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu” și recunoașterea ilegalității inacțiunilor primarului Angela Rurac privitor la emiterea dispoziției nr. 01 din 07 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu” și neîntreprinderea de acțiuni pentru anularea ei (f.d.2-5, Vol.I).

La 13 februarie 2020 Djemilia Chițac a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei s. Drepcăuți, r-nul Briceni, prin care a solicitat anularea dispoziției primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 12 din 28 noiembrie 2019 „Cu privire la chemarea la serviciu a secretarului consiliului local” și recunoașterea ilegalității inacțiunilor primarului Angela Rurac privitor la emiterea dispoziției nr. 12 din 28 noiembrie 2019 „Cu privire la chemarea la serviciu a secretarului consiliului local” și neîntreprinderea de acțiuni pentru anularea ei (f.d.35-37, Vol.I).

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta a relatat că la 24 octombrie 2019 primarul s. Drepcăuți, r-nul Briceni a emis dispoziția nr. 133-p „Cu privire la acordarea concediului anual și concediului neplătit funcționarului public, Chițac Djemilia”, publicată în Registrul actelor local și notificată ca legală de către Oficiul Teritorial Edineț al Cancelariei de Stat la data de 31 octombrie 2019, prin care i-a fost acordat concediu de odihnă pentru perioada 31 octombrie 2019 – 07 decembrie 2019.

La 29 noiembrie 2019 a remis în adresa Primăriei s. Drepcăuți solicitarea privind prelungirea concediului de odihnă cu numărul de zile indicat în certificatul medical, la care nu a primit niciun răspuns, deși conform avizului de recepție, scrisoarea a fost recepționată de Primăria s. Drepcăuți la 02 decembrie 2019. Iar, la 30 decembrie 2019 a observat în Registrul actelor locale, dispoziția primarului s. Drepcăuți nr. 12 din 28 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea la serviciul a secretarului consiliului local”, emisă de către primarul Angela Rurac, în care era menționat să fie avertizată să se prezinte la serviciu la data de 29 noiembrie 2019, ora 08.00, în legătură cu faptul că concediul ordinar anual s-a finisat.

În opinia reclamantei, dispoziția primarului s. Drepcăuți nr. 12 din 28 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea la serviciul a secretarului consiliului local” este în contradicție cu dispoziția nr. 133-p „Cu privire la acordarea concediului anual și concediului neplătit funcționarului public, Chițac Djemilia”, or, un act normativ individual cu privire la anularea sau modificarea ultimei dispoziții nu i-a fost adusă la cunoștință, respectiv, prin prisma art.20 alin. (7) al Legii nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, aceasta este în vigoare.

Subsecvent, Djemilia Chițac a relevat că deși autoritatea publică a făcut trimitere la dispozițiile art. 57 lit. a), e), f), g), h) al Legii nr. 158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, norma de drept enunțată nu reglementează necesitatea prezentării sale la serviciu la data de 29 noiembrie 2019, cu atât mai mult că dispoziția Primăriei s. Drepcăuți nr. 133-p „Cu privire la acordarea concediului anual și concediului neplătit funcționarului public, Chițac Djemilia” stabilește un alt termen.

În final, reclamanta a subliniat că dispoziția primarului s. Drepcăuți nr. 12 din 28 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea la serviciul a secretarului consiliului local” contravine prevederilor art. 43 al Legii nr. 158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și art. 31 și 118 din Codul administrativ, are un caracter imperativ, care reglementează o normă fără anumite explicații, despre existența căreia a aflat din Registrul actelor locale la data de 30 decembrie 2019.

Tot la 13 februarie 2020 Djemilia Chițac a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei s. Drepcăuți, r-nul Briceni, prin care a solicitat anularea dispoziției primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 01 din 13 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu” și recunoașterea ilegalității inacțiunilor primarului Angela Rurac privitor la emiterea dispoziției nr.01 din 13 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu” și neîntreprinderea de acțiuni pentru anularea ei (f.d.50-52, Vol.I).

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta a relatat că la 24 octombrie 2019 primarul s. Drepcăuți, r-nul Briceni a emis dispoziția nr. 133-p „Cu privire la acordarea concediului anual și concediului neplătit funcționarului public, Chițac Djemilia”, publicată în Registrul actelor locale și notificată ca legală de către Oficiul Teritorial Edineț al Cancelariei de Stat la data de 31 octombrie 2019.

La 29 noiembrie 2019 a remis în adresa Primăriei s. Drepcăuți solicitarea privind prelungirea concediului de odihnă cu numărul de zile indicat în certificatul medical, la care nu a primit niciun răspuns, deși conform avizului de recepție, scrisoarea a fost recepționată de Primăria s. Drepcăuți la 02 decembrie 2019. Iar, la 30 decembrie 2019 a observat în Registrul actelor locale, dispoziția primarului

s. Drepcăuți nr. 01 din 13 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu”, emisă de către primarul Angela Rurac, în care era menționat că se recheamă din concediu secretarul consiliului sătesc începând cu data de 14 noiembrie 2019.

Catalogând dispoziția nominalizată ca fiind ilegală, s-a adresat cu cerere prealabilă primarului s. Drepcăuți Angela Rurac, solicitând anularea acesteia, indicând totodată motivele de fapt și de drept, și anume că aceasta îi afectează dreptul la un concediu de odihnă anual prevăzut de art. 43 alin. (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova.

Deși Primăria s. Drepcăuți, r-nul Briceni a recepționat cererea prealabilă la 30 decembrie 2019, în termenul prevăzut de lege nu a primit răspuns la această solicitare.

Subsecvent, Djemilia Chițac a menționat că dispoziția primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 01 din 13 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu” a fost emisă în baza dispozițiilor Legii nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală și art. 29 din Codul muncii, care însă în opinia sa nu au tangență cu rechemarea ei din concediu.

Mai mult, deși la emiterea dispoziției enunțate s-au invocat și prevederile art. 122 din Codul muncii, s-a omis sintagma legală „numai cu acordul scris al salariatului”, acord pe care nu l-a semnat și nici nu a lăsat să se înțeleagă că este de acord cu rechemarea, având pentru aceasta motive substanțiale legale de starea de sănătate.

În final, reclamanta a opinat că dispoziția primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 01 din 13 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu” nu corespunde normelor legale menționate supra, îi încalcă drepturile și cauzează prejudicii.

Iar, la 04 martie 2020 Djemilia Chițac a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei s. Drepcăuți, r-nul Briceni, prin care a solicitat obligarea primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni, Angela Rurac să-i calculeze și achite indemnizația de concediu, conform dispoziției primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 133-p „Cu privire la acordarea concediului anual și concediului neplătit funcționarului public, Chițac Djemilia”, precum și a prejudiciului cauzat de întârzierea achitării indemnizației de concediu în mărime de 0,3 la sută din suma neplătită în termen pentru fiecare zi de întârziere, începând cu data de 27 octombrie 2019 și calificarea ca fiind ilegale inacțiunile primarului s. Drepcăuți Angela Rurac în privința faptului că nu a întreprins măsuri pentru calcularea și achitarea indemnizației de concediu, conform dispoziției nominalizate (f.d. 66-67, Vol. I).

În motivarea acțiunii, reclamanta a relatat că la 24 octombrie 2019 primarul s. Drepcăuți, r-nul Briceni a emis dispoziția nr. 133-p „Cu privire la acordarea concediului anual și concediului neplătit funcționarului public, Chițac Djemilia”, publicată în Registrul actelor local și notificată ca legală de către Oficiul Teritorial Edineț al Cancelariei de Stat la data de 31 octombrie 2019.

Subsecvent, invocând dispozițiile art. 117 din Codul muncii, Djemilia Chițac a menționat că până la data înaintării cererii în instanță, nu i-a fost calculată și achitată plata indemnizației de concediu, motiv pentru care la 30 decembrie 2019 a remis în adresa Primăriei s. Drepcăuți o cerere, prin care a solicitat să-i fie calculată și achitată indemnizația de concediu, dar nu a primit niciun răspuns.

Astfel, la 03 februarie 2020 a remis în adresa Primăriei s. Drepcăuți cererea prealabilă, prin care, în mod repetat a solicitat să-i fie calculată și achitată indemnizația de concediu, acțiuni ce nu au fost realizate.

Complementar, făcând trimitere la dispozițiile art. 117 alin. (3) și art. 330 din Codul muncii, reclamanta a opinat că neachitarea la timp a indemnizației de concediu s-a produs exclusiv din vina angajatorului, respectiv Primăria s. Drepcăuți este obligată să-i achite inclusiv și prejudiciul cauzat de întârzierea achitării indemnizației de concediu.

Prin încheierea din 02 iulie 2020 a Judecătorei Edineț, sediul Central, s-a conexas cauza la cererea de chemare în judecată depusă de Djemilia Chițac împotriva Primăriei s. Drepcăuți, r-nul Briceni privind anularea dispoziției primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 12 din 28 noiembrie 2019 „Cu privire la chemarea la serviciu a secretarului consiliului local”, înregistrată cu numărul electronic generat de PIGD 2-20023642-28-3-19022020 la cauza la cererea de chemare în judecată depusă de Djemilia Chițac împotriva Primăriei s. Drepcăuți, r-nul Briceni privind anularea dispoziției primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 01 din 07 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu”, pentru examinare într-o procedură unică, fiindu-le atribuit numărul de înregistrare manual 3-1/20 (f.d.30-31, Vol. I).

Prin încheierea din 02 iulie 2020 a Judecătorei Edineț, sediul Central, s-a conexas cauza la cererea de chemare în judecată depusă de Djemilia Chițac împotriva Primăriei s. Drepcăuți, r-nul Briceni privind obligarea primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni, Angela Rurac să-i calculeze și achite indemnizația de concediu, conform dispoziției primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 133-p „Cu privire la acordarea concediului anual și concediului neplătit funcționarului public, Chițac Djemilia”, precum și a prejudiciului cauzat de întârzierea achitării indemnizației de concediu în mărime de 0,3 la sută din suma neplătită în termen pentru fiecare zi de întârziere, începând cu data de 27 octombrie 2019 și calificarea ca fiind ilegale inacțiunile primarului s. Drepcăuți Angela Rurac în privința faptului că nu a întreprins măsuri pentru calcularea și achitarea indemnizației de concediu, conform dispoziției nominalizate, înregistrată cu numărul electronic generat de PIGD 2-20032160-28-3-05032020 la cauza la cererea de chemare în judecată depusă de Djemilia Chițac împotriva Primăriei s. Drepcăuți, r-nul Briceni privind anularea dispoziției primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 01 din 07 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu”, pentru examinare într-o procedură unică, fiindu-le atribuit numărul de înregistrare manual 3-1/20 (f.d.62-63, Vol. I).

Prin încheierea din 11 august 2020 a Judecătorei Edineț, sediul Central s-a atras în proces în calitate de terț Oficiul Teritorial Edineț al Cancelariei de Stat (f.d. 94-96, Vol.I).

Prin hotărârea din 28 ianuarie 2021 a Judecătorei Edineț, sediul Central s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea la cererile de chemare în judecată înaintate de Djemilia Chițac împotriva Primăriei s. Drepcăuți, r-nul Briceni privind anularea dispozițiilor primarului s. Drepcăuți nr. 01 din 07 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu”, nr. 01 din 13 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu”, nr. 12 din 28 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea la serviciul a secretarului consiliului local”, obligarea primarului Angela Rurac să-i calculeze și achite indemnizația de concediu, conform dispoziției primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 133-p „Cu privire la acordarea concediului anual și concediului

neplătit funcționarului public, Chițac Djemilia”, precum și a prejudiciului cauzat de întârzierea achitării indemnizației de concediu în mărime de 0,3 la sută din suma neplătită în termen, pentru fiecare zi de întârziere, începând cu data de 27 octombrie 2019 și calificarea ca fiind ilegale inacțiunile primarului Angela Rurac în legătură cu actele și acțiunile contestate (f.d.138, 143-152, Vol.I).

La 16 februarie 2021, în termenul prevăzut de art. 232 din Codul administrativ, Djemilia Chițac a depus apel, iar la 05 martie 2021 a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 28 ianuarie 2021 a Judecătoriei Edineț, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi decizii privind admiterea pretențiilor din cererile sale de chemare în judecată (f.d.141-142; 158-173, Vol.I).

Prin decizia din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul depus de Djemilia Chițac împotriva hotărârii din 28 ianuarie 2021 a Judecătoriei Edineț, sediul Central (f.d.19-25, Vol.II).

În susținerea deciziei emise, Curtea de Apel Bălți a catalogat ca fiind justă soluția primei instanțe și în concordanță cu normele ce guvernează raportul juridic litigios, dar și art. 6 CEDO.

Astfel, prima instanță corect a constatat că emiterea dispoziției litigioase din 07 noiembrie 2019 a fost efectuată în temeiul art. 29 din Legea privind administrația publică locală, și nicidecum în temeiul art. 29 al Codului Muncii, după cum pretinde Djemilia Chițac.

Subsecvent, reieșind din materialele cauzei, instanța de apel a stabilit că în Primăria s. Drepcăuți s-a declarat situație excepțională, fiind emisă în acest sens dispoziția primarului Angela Rurac nr. 11 din 25 noiembrie 2019. Această stare se datorează faptului că odată cu alegerea noului primar, toți funcționarii primăriei au plecat în concedii anuale plătite și neplătite, prin urmare noul primar aflându-se în imposibilitate fizică de a activa în lipsa funcționarilor primăriei.

Invocând dispozițiile art.5, 23 alin. (1), (2) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158 din 04 iulie 2008, art.38 alin. (3) al Legii privind administrația publică locală nr.436 din 28 decembrie 2006, Curtea de Apel Bălți a reținut ca fiind întemeiată concluzia instanței de fond că emiterea ordinului de rechemare a secretarului primăriei Djemiliei Chițac, care este funcționar public și în activitatea sa se bazează inclusiv pe principiul responsabilității, este pe deplin justificat.

În context, instanța ierarhic inferioară a subliniat că dispoziția litigioasă de rechemare nu a fost executată de către Djemilia Chițac, în pofida faptului aducerii acesteia la cunoștința funcționarului, care a refuzat s-o recepționeze. Respectiv, instanța de fond întemeiată a conchis asupra lipsei dreptului vătămat al reclamantei, în condițiile în care dispoziția de rechemare nu a fost executată de către reclamantă, iar aceasta a beneficiat de concediul său anual integral.

Referitor la anularea dispoziției primarului s. Drepcăuți nr. 01 din 13 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu”, instanțele ierarhic inferioare au stabilit că dispoziția nominalizată a fost abrogată de către primarul Angela Rurac la 27 decembrie 2019, prin dispoziția nr. 20/2, ca urmare a notificării Oficiului Teritorial al Cancelariei de Stat.

În privința cerinței reclamantei de anulare a dispoziției primarului s. Drepcăuți nr. 12 din 28 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea la serviciul a secretarului consiliului local”, instanța de apel a menționat că aceasta a fost emisă ca urmare a recepționării notificării Oficiului Teritorial Edineț a Cancelariei de Stat

nr. 1304/OT6/18 din 27 noiembrie 2019, prin care a fost verificată legalitatea dispoziției primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 133-p „Cu privire la acordarea concediului anual și concediului neplătit funcționarului public, Chițac Djemilia”, în care a precizat că funcționarului public i se poate acorda concediul anual de odihnă pentru perioada de un an de zile. Astfel, la expirarea concediului anual de odihnă, primarul s. Drepcăuți a emis dispoziția nr. 12 din 28 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea la serviciul a secretarului consiliului local”, prin care a solicitat prezentarea Djemiliei Chițac la serviciu începând cu data de 29 noiembrie 2019.

Totodată, în urma notificării Oficiului Teritorial Edineț al Cancelariei de Stat privind legalitatea dispoziției primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 133-p „Cu privire la acordarea concediului anual și concediului neplătit funcționarului public, Chițac Djemilia”, primarul s. Drepcăuți, Angela Rurac, conformându-se cerințelor Oficiului Teritorial Edineț al Cancelariei de Stat a emis dispoziția nr. 17/1 din 13 decembrie 2019 privind abrogarea dispoziției nr. 133-p din 24 octombrie 2019, ca fiind emisă ilegal.

De altfel, făcând trimitere la dispozițiile art.32 alin.(3) al Legii privind administrația publică locală nr.436 din 28 decembrie 2006, Curtea de apel Bălți a apreciat ca fiind corectă și legală concluzia instanței de fond că pârâta a demonstrat cert corectitudinea actelor emise în privința Djemiliei Chițac, deoarece aceasta a fost informată, preavizată în mod legal despre necesitatea prezentării la serviciu.

La fel, instanța de apel a apreciat ca fiind corectă și concluzia instanței de fond, expusă cu referire la cerința reclamantei de obligare a primarului Angela Rurac să-i calculeze și să-i achite indemnizația de concediu, conform dispoziției primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 133-p „Cu privire la acordarea concediului anual și concediului neplătit funcționarului public, Chițac Djemilia”, precum și a prejudiciului cauzat de întârzierea achitării indemnizației de concediu în mărime de 0,3 la sută din suma neplătită în termen, pentru fiecare zi de întârziere, începând cu data de 27 octombrie 2019.

Or, în cadrul ședinței de judecată primarul s. Drepcăuți Angela Rurac a demonstrat cu certitudine sistarea activității primăriei, în legătură cu plecarea tuturor funcționarilor primăriei în concedii anuale plătite și neplătite, ștergerea întregii informații din calculatoarele primăriei, inclusiv și cea din calculatorul contabilului-șef, astfel devenind dificilă și îndelungată restabilirea informațiilor și datelor necesare pentru efectuarea operațiunilor de orice gen, inclusiv și achitarea salariilor, indemnizațiilor și altor plăți obligatorii, circumstanțe despre care reclamanta cunoștea cu certitudine.

În context, instanța de apel a reiterat opinia primei instanțe, susținând că reclamanta Djemilia Chițac urma să insiste la achitarea indemnizației de concediu la momentul emiterii dispoziției de acordare a concediului anual de către fostul primar, or, actualmente argumentele acesteia sunt declarative, neprobate, iar pretențiile neîntemeiate.

Astfel, consideră că prima instanță a emis o hotărâre legală și întemeiată, cu aplicarea corectă a normelor de drept material și procedural, iar argumentele invocate în cererea de apel de Djemilia Chițac sunt nefondate și nu pot fi reținute, Curtea de Apel Bălți a respins apelul și a menținut hotărârea din 28 ianuarie 2021 a Judecătorei Edineț, sediul Central.

La 07 iulie 2022 Djemilia Chițac a depus recurs, iar la 12 august 2022 a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 16 iunie 2022 a Curții de

Apel Bălți solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere a pretențiilor din cererile sale de chemare în judecată.

În motivarea cererii de recurs, recurenta a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, menționând că instanțele ierarhic inferioare nu s-au expus asupra argumentului său privind neaplicarea de către primarul s. Drepcăuți a prevederilor art. 122 al Codului Muncii, la emiterea dispozițiilor contestate.

Mai mult, recurenta a susținut că instanțele ierarhic inferioare au examinat cauza în mod arbitrar, admitând doar probele și argumentele declarative ale primarului Angela Rurac.

De altfel, recurenta și-a reiterat opinia expusă pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, menționând că dispozițiile Primăriei s. Drepcăuți nr. 01 din 07 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu”, nr. 01 din 13 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu” sunt ilegale și emise fără respectarea normelor de drept.

Referitor la dispoziția primarului s. Drepcăuți nr. 12 din 28 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea la serviciul a secretarului consiliului local”, recurenta a relevat că aceasta nu are suport juridic, respectiv neîntemeiat a fost rechemată la serviciu pentru data de 29 octombrie 2019, în legătură cu finisarea concediului său de odihnă, în condițiile în care concediul urma să se finiseze la 07 decembrie 2019, circumstanțe care la fel au fost ignorate de către instanțele ierarhic inferioare.

În privința declarațiilor reprezentantului Primăriei s. Drepcăuți, precum că nu s-a prezentat la serviciu, respectiv nu a executat dispozițiile nominalizate, Djemilia Chițac a precizat că deși instanțele ierarhic inferioare s-au axat pe aceste declarații, nu au probat faptul că ea a cunoscut despre existența acestora și modul notificării lor.

Aici, recurenta a precizat că nu a cunoscut despre existența emiterii dispozițiilor Primăriei s. Drepcăuți nr. 01 din 07 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu”, nr. 01 din 13 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu” și nr. 12 din 28 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea la serviciul a secretarului consiliului local”, respectiv nu putea să le execute. Iar, odată ce a aflat despre existența acestora din Registrul Actelor Locale s-a adresat la Primaria s. Drepcăuți cu cerere prealabilă, la care nu a primit niciun răspuns.

Djemilia Chițac a catalogat ca fiind eronate precizările Curții de Apel Bălți, precum că ea ar fi declarat că i-a fost expediată prin poștă dispoziția primarului s. Drepcăuți nr. 01 din 07 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu”. Or, ea a indicat în cererea de apel că prin poștă a primit nota informativă nr. 1 din 09 ianuarie 2020, dar nu dispoziția nominalizată.

Subsecvent, recurenta a indicat că instanța de apel a făcut trimitere la norma legală ce reglementează responsabilitatea funcționarului public, dar nu a apreciat faptul că ea în mod responsabil, când a aflat de existența dispozițiilor litigioase s-a adresat la Primăria s. Drepcăuți cu cerere prealabilă, iar primarul Angela Rurac, nu a manifestat responsabilitate să întocmească dispozițiile în conformitate cu prevederile legale și să i le comunice, însă le-a publicat foarte târziu în Registrul Actelor Locale.

În continuare, recurenta a subliniat că este evident prejudiciul provocat prin dispozițiile contestate, care rămânând în vigoare sunt o premisă pentru demiterea ei din funcție.

În final, referitor la indemnizația de concediu, recurenta a notat că conflictul

actualului primar cu fostul primar nu este o premisă de a nu-i fi achitată această indemnizație.

La acest capitol, recurenta a punctat că prima instanță și Curtea de Apel Bălți nu au argumentat legalitatea neachitării indemnizației și nu au probat achitarea acesteia.

Astfel, la concluziile instanțelor ierarhic inferioare că trebuia să ceară indemnizația de la fostul primar, recurenta a precizat că ea de la actualul primar a solicitat-o abia după ce i-a fost achitat salariul, dar nu imediat ce a intrat în funcție. Altfel spus, actualul primar Angela Rurac a avut timp suficient să-i achite indemnizația o dată cu salariul. Respectiv, în opinia recurente este irațională concluzia instanței de apel că urma să insiste asupra achitării indemnizației de la fostul primar. Or, ea a fost angajată a Consiliului s. Drepcăuți și a Primăriei s. Drepcăuți, iar schimbarea primarilor nu influențează asupra dreptului său de a primi indemnizația de concediu conform art. 117 al Codului Muncii.

Așadar, concluzionând recurenta a indicat că instanța de apel la emiterea deciziei contestate nu a aplicat legea care trebuia aplicată, adică prevederile art. 117 și 122 ale Codului muncii, iar dispozițiile primarului s. Drepcăuți nr. 01 din 07 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu”, nr. 01 din 13 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu” și nr. 12 din 28 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea la serviciul a secretarului consiliului local” urmează a fi calificate drept ilegale și anulate, cu atât mai mult că dispoziția primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 133-p „Cu privire la acordarea concediului anual și concediului neplătit funcționarului public, Chițac Djemilia” încă mai este în vigoare și produce efecte juridice, fapt ce poate fi confirmat și de reprezentanții Cancelariei de Stat.

La 07 septembrie 2022 în adresa Primăriei s. Drepcăuți, r-nul Briceni și a Oficiului Teritorial Edineț al Cancelariei de Stat a fost expediată copia recursului depus de Djemilia Chițac, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Prin referința depusă la 12 octombrie 2022 primarul s. Drepcăuți, r-nul Briceni a solicitat declararea inadmisibilă a recursului Djemeliei Chițac cu menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 din același Cod, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia în prezenta cauză de contencios administrativ la 16 iunie 2022.

Din materialele cauzei rezultă că, instanța de apel a expediat la adresa de e-mail a Djemiliei Chițac copia dispozitivului deciziei din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți la data de 27 iulie 2022, iar decizia motivată la 02 august 2022, fapte confirmate prin extrasele din poșta electronică, anexate la dosar (f.d.26, 29-30, Vol.II).

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție reține că Djemilia Chițac s-a conformat dispozițiilor art. 245 din Codul administrativ și a depus în termen recursul la data de 07 iulie 2022, iar motivarea recursului la 12 august 2022.

Prin încheierea din 05 octombrie 2022 a Curții Supreme de Justiție, recursul depus de către Djemilia Chițac a fost numit pentru examinare în complet de 5 judecători.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurenței, au fost expuse cu suficientă claritate.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

Conform art. 194 alin. (2) coroborat cu art. 21 și art. 36 din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, decizia din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți urmează a fi casată cu restituirea cauzei instanței de apel spre rejudecare în alt complet de judecată, din următoarele motivele.

Din materialele cauzei rezultă că, prin dispoziția primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 133-p „Cu privire la acordarea concediului anual și concediului neplătit funcționarului public, Chițac Djemilia”, i-a fost acordat concediu de odihnă anual, funcționarului public Djemilia Chițac pentru perioada anului de muncă 08 octombrie 2019 până la 07 octombrie 2020, pe durata de 38 zile, începând cu data de 31 octombrie 2019 până la 07 decembrie 2019, inclusiv și concediu neplătit cu durata de 60 zile, de la 08 decembrie 2019 până la 05 februarie 2020, inclusiv, conform cererii depuse (f.d.6, Vol. I).

Prin dispoziția primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 01 din 07 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu”, secretarul consiliul sătesc Djemilia Chițac a fost rechemată din concediu, începând cu data de 08 noiembrie 2019, ora 08:00, în legătură cu necesitatea de serviciu neprevăzută, pentru perfectarea actelor de Stare civilă (f.d.8, Vol.I).

La 02 decembrie 2019 Djemilia Chițac a depus cerere prealabilă la Primăria s. Drepcăuți, prin care a solicitat anularea dispoziției primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 01 din 07 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu” (f.d.9, Vol.I).

Prin dispoziția primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 01 din 13 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu”, secretarul consiliul

sătesc Djemilia Chițac a fost rechemată din concediu, începând cu data de 14 noiembrie 2019, ora 08:00, în legătură cu necesitatea de serviciu neprevăzută, pentru perfectarea actelor de Stare civilă (f.d.54, Vol.I).

Prin dispoziția primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 11 din 25 noiembrie 2019 „Cu privire la declararea situației excepționale în primăria Drepcăuți”, a fost declarată situație excepțională în primăria s. Drepcăuți (f.d.83, Vol.I).

Iar, prin dispoziția primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 01/2 din 26 noiembrie 2019 „Cu privire la îndeplinirea funcției de secretar al Consiliului local Drepcăuți”, s-a declarat temporar vacantă funcția de secretar al Consiliului s. Drepcăuți în legătură cu lipsa temporară a secretarului consiliului sătesc Djemilia Chițac (concediu anual neplătit) și s-a numit temporar persoana detașată Ivan Toderico (secretarul Consiliului raional) detașat de către Președintele r-nului Briceni, prin dispoziția nr. 31 din 26 noiembrie 2019 pentru îndeplinirea unor funcții de secretar al Consiliului s. Drepcăuți, începând cu ziua de 26 noiembrie 2019, până la întoarcerea secretarului în funcția deținută la serviciu, fie sau până la numirea altei persoane împuternicite pentru exercitarea funcției de secretar al Consiliului s. Drepcăuți. Ivan Toderico, persoana numită pentru exercitarea funcțiilor secretarului Consiliului s. Drepcăuți va exercita atribuțiile delegate fiind investit cu toate împuternicirile necesare prin lege și în baza prezentei decizii (f.d.86, Vol.I).

Prin notificarea nr. 1304/OT6/18 din 27 noiembrie 2019, Oficiul Teritorial Edineț al Cancelariei de Stat a solicitat primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni reexaminarea și abrogarea dispoziției primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 133-p din 24 octombrie 2019 „Cu privire la acordarea concediului anual și concediului neplătit funcționarului public, Chițac Djemilia” (f.d.87, Vol.I).

Prin dispoziția primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 12 din 28 noiembrie 2019 „Cu privire la chemarea la serviciu a secretarului consiliului local”, secretarul consiliului sătesc Djemilia Chițac a fost avertizată să se prezinte la serviciu din 29 noiembrie 2019, ora 08:00 (f.d.40, Vol.I).

Prin dispoziția primarului s. Drepcăuți nr. 17/1 din 13 decembrie 2019 „Cu privire la examinarea notificării Oficiului Teritorial Edineț al Cancelariei de Stat”, s-a admis notificarea Oficiului Teritorial Edineț al Cancelariei de Stat nr. 1304/OT6/18 din 27 noiembrie 2019 și s-a abrogat dispoziția primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 133-p „Cu privire la acordarea concediului anual și concediului neplătit funcționarului public, Chițac Djemilia”, în legătură cu faptul că a fost emisă contrar prevederilor legale (f.d.82, Vol.I).

Prin notificarea nr. 1304/OT6/23 din 27 decembrie 2019, Oficiul Teritorial Edineț al Cancelariei de Stat a solicitat primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni reexaminarea și abrogarea dispoziției primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 01 din 13 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu” (f.d.168, Vol.I).

Prin dispoziția primarului s. Drepcăuți nr. 20/2 din 27 decembrie 2019 „Cu privire la examinarea notificării Oficiului Teritorial Edineț al Cancelariei de Stat” s-a admis notificarea Oficiului Teritorial Edineț al Cancelariei de Stat nr. 1304/OT6/23 din 27 decembrie 2019 și s-a abrogat dispoziția primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 01 din 13 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu”.

La 30 decembrie 2019 Djemilia Chițac a depus cerere prealabilă la Primăria s. Drepcăuți, prin care a solicitat anularea dispoziției primarului s. Drepcăuți, r-nul

Briceni nr. 01 din 13 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu” și a dispoziției primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 12 din 28 noiembrie 2019 „Cu privire la chemarea la serviciu a secretarului consiliului local” (f.d.41, Vol.I).

Tot la 30 decembrie 2019 Djemilia Chițac a depus la Primăria s. Drepcăuți cerere, prin care a solicitat să i se calculeze și achite indemnizația de concediu în temeiul dispoziției primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 133-p „Cu privire la acordarea concediului anual și concediului neplătit funcționarului public, Chițac Djemilia” (f.d.70, Vol.I).

Iar, la 03 februarie 2020 Djemilia Chițac a depus la Primăria s. Drepcăuți cerere prealabilă, prin care a solicitat să i se calculeze și achite indemnizația de concediu (f.d.71, Vol.I).

Prin încheierea din 02 iulie 2020 a Judecătorei Edineț, sediul Central, s-a conexas cauza la cererea de chemare în judecată depusă de Djemilia Chițac împotriva Primăriei s. Drepcăuți, r-nul Briceni privind anularea dispoziției primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 12 din 28 noiembrie 2019 „Cu privire la chemarea la serviciu a secretarului consiliului local”, înregistrată cu numărul electronic generat de PIGD 2-20023642-28-3-19022020 la cauza la cererea de chemare în judecată depusă de Djemilia Chițac împotriva Primăriei s. Drepcăuți, r-nul Briceni privind anularea dispoziției primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 01 din 07 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu”, pentru examinare într-o procedură unică, fiindu-le atribuit numărul de înregistrare manual 3-1/20 (f.d.30-31, Vol. I).

Prin încheierea din 02 iulie 2020 a Judecătorei Edineț, sediul Central, s-a conexas cauza la cererea de chemare în judecată depusă de Djemilia Chițac împotriva Primăriei s. Drepcăuți, r-nul Briceni privind obligarea primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni, Angela Rurac să-i calculeze și achite indemnizația de concediu, conform dispoziției primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 133-p „Cu privire la acordarea concediului anual și concediului neplătit funcționarului public, Chițac Djemilia”, precum și a prejudiciului cauzat de întârzierea achitării indemnizației de concediu în mărime de 0,3 la sută din suma neplătită în termen pentru fiecare zi de întârziere, începând cu data de 27 octombrie 2019 și calificarea ca fiind ilegale inacțiunile primarului s. Drepcăuți Angela Rurac în privința faptului că nu a întreprins măsuri pentru calcularea și achitarea indemnizației de concediu, conform dispoziției nominalizate, înregistrată cu numărul electronic generat de PIGD 2-20032160-28-3-05032020 la cauza la cererea de chemare în judecată depusă de Djemilia Chițac împotriva Primăriei s. Drepcăuți, r-nul Briceni privind anularea dispoziției primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 01 din 07 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu”, pentru examinare într-o procedură unică, fiindu-le atribuit numărul de înregistrare manual 3-1/20 (f.d.62-63, Vol. I).

Iar, prin încheierea din 11 august 2020 a Judecătorei Edineț, sediul Central s-a atras în proces în calitate de terț Oficiul Teritorial Edineț al Cancelariei de Stat (f.d. 94-96, Vol.I).

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii la cererile de chemare în judecată depuse de Djemilia Chițac pe care a respins-o ca fiind neîntemeiată.

Examinând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Bălți, prin decizia din 16 iunie 2022 a respins apelul depus de Djemilia Chițac împotriva hotărârii din 28 ianuarie 2021 a Judecătorei Edineț, sediul Central (f.d.19-25, Vol.II).

Judecând cauza în ordine de recurs completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că prima instanță și instanța de apel au judecat cauza și au ajuns la o concluzie pripită, fapt ce rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele și aplicarea corectă a normelor de drept material.

Mai mult, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând materialele dosarului în coraport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, conchide că concluziile instanței de apel și ale primei instanțe expuse în hotărârile judecătorești sunt în contradicție cu materialele cauzei, iar circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost apreciate, conform cerințelor legislației în vigoare.

Aspectele menționate conduc la concluzia că procedura desfășurată în instanța de apel și în prima instanță nu corespunde exigențelor art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, iar modalitatea în care a fost examinată cauza în fond și în ordine de apel nu poate echivala cu soluționarea efectivă a cauzei, astfel, fiind impusă casarea deciziei instanței de apel, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți.

Instanța de recurs consideră necesar de a reitera că Codul administrativ consacră principiul general după care orice hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată și să reprezinte premisa pentru soluția din dispozitiv. Această dispoziție este edictată atât în interesul unei bune administrări a justiției și încrederii ce trebuie să inspire justițiabililor, cât și pentru a se da instanțelor superioare posibilitatea de a controla judecata primelor instanțe.

Întru satisfacerea acestui principiu, judecătorii fondului sunt datori să arate motivele de fapt și de drept care au format convingerea lor, să enunțe cele constatate și dovezile care au determinat-o.

În acest sens legiuitorul a investit apelul cu efect devolutiv, care presupune că instanța de apel rejudecă în fapt și în drept, ceea ce apelantul a înțeles să atace din hotărârea primei instanțe, precum și efectuează o nouă examinare în fond.

Astfel, instanța de apel avea obligația de a examina în tot apelul și de a răspunde la toate întrebările ridicate în fața instanței, atât ca instanță de apel, cât și ca instanță investită să judece cauza în fond. Or, aceasta este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, cât și în acțiune. Este inadmisibil ca un motiv de apel să fie refuzat pentru discuție pentru motive formale, sau să fie omis de către instanța de apel. Instanța de apel trebuia să cerceteze și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate, iar în caz de nerespectare a acestor reguli, decizia instanței de apel se consideră neîntemeiată și pasibilă casării de către instanța de recurs.

Instanța de recurs relevă că conform art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

Prin urmare, regulile stabilite în Codul de procedură civilă se aplică numai în completarea Codului administrativ.

Conform art. 219 alin.(3) Cod administrativ, instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Efectuând controlul judiciar al deciziei din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți, instanța de recurs constată că instanța de apel nu a elucidat toate circumstanțele importante speței, s-a abținut de a răspunde la toate întrebările de drept ridicate în fața sa, fapt prin ce a emis o hotărâre nemotivată.

Așadar, pentru a elucida aspectele abordate, instanța de recurs consideră că trebuie să opereze cu prevederile art. 390, alin. (1), lit. e) și f) din Codul de procedură civilă, conform cărora decizia instanței de apel trebuie să conțină: motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă, precum și concluziile instanței de apel în urma examinării apelului.

La fel, instanța de recurs relevă că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Niciun fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele. Proba este declarată ca fiind veridică dacă instanța constată prin cercetare și comparare cu alte probe că datele pe care le conține corespund realității.

În aceeași ordine de idei, potrivit jurisprudenței stabilite, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a învederat că unul din principiile legate de administrarea corectă a justiției se referă la hotărârile instanțelor de judecată, care ar trebui să explice în mod adecvat raționamentele pe care se bazează. Măsura în care se aplică această obligație de motivare poate varia în funcție de natura deciziei și trebuie determinată în funcție de circumstanțele cauzei (a se vedea *Moreira Ferreira*, *ibidem*, parag. 84; *Orlen Lietuva LTD. vs Lituania*, 29 ianuarie 2019, parag. 82).

Procedând la examinarea fondului recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție învederează că exigența motivării hotărârii judecătorești este o garanție a caracterului echitabil al procedurii și împotriva arbitrariului instanței de judecată. În acest caz, instanța de apel are obligația de a indica motivele raționamentelor sale și să facă referire la legea guvernantă a speței. Pe baza acestei analize juridice, instanța de apel trebuie să tragă concluziile de rigoare în urma examinării cererilor de apel. Etapele menționate trebuie să fie consecutive și să se afle într-o strânsă legătură logică, ceea ce consolidează ipoteza că soluția finală a instanței de judecată urmează să rezulte din partea motivată a hotărârii judecătorești.

Aici, instanța de recurs notează că în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a constatat în mod frecvent încălcări ale articolului 6 parag. 1 din Convenție, în special, în cauzele care ridicau probleme cu privire la motivarea hotărârilor judecătorești (a se vedea *Fomin vs Moldova*, 11 octombrie 2011, parag. 31 și 34; *Mitrofan vs Moldova*, 15 ianuarie 2013, parag. 54; *Lebedinschi vs Moldova*, 16 iunie 2015, parag. 31, 36; *Nichifor vs Moldova*, 20 septembrie 2016,

parag. 30). Astfel, constatările de mai sus în sine ar putea fi o bază temeinică pentru stabilirea încălcării articolului 6 din CEDO.

La acest capitol, instanța de recurs urmează să verifice dacă instanțele de judecată ierarhic inferioare s-au expus asupra tuturor pretențiilor invocate, asupra tuturor argumentelor înaintate și dacă au stabilit toate circumstanțele care au importanță pentru justa soluționare a litigiului și au aplicat corect normele de drept material și procedural.

Conform art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

În conformitate cu art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Conform art. 6 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, procedura administrativă este activitatea autorităților publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condițiilor, pregătirea și emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condițiilor, pregătirea și încheierea unui contract administrativ sau examinarea condițiilor, pregătirea și întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică.

Emiterea unui act administrativ individual, încheierea unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sînt părți ale procedurii administrative.

În corespundere cu art. 10 alin.(1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Potrivit art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 189 alin.(1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Iar, conform art. 206 alin.(1) lit. a) Cod administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare).

Totodată, conform art. 32 alin. (3) din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, Dispozițiile cu caracter individual intră în vigoare la data comunicării persoanelor vizate sau la data indicată în textul dispoziției, care nu poate preceda data includerii acesteia în Registrul de stat al actelor locale.

Potrivit art. 38 alin. (3)-(6) al Legii nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, secretarul se bucură de stabilitate în funcție și cade

sub incidența Legii nr.158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Modificarea, suspendarea și încetarea raporturilor de serviciu ale secretarului se face, în condițiile legii, prin decizie a consiliului. Evaluarea performanțelor profesionale ale secretarului se face de către primar, în baza deciziei consiliului.

Pe durata concediului sau a unei lipse îndelungate a secretarului pe motive întemeiate, consiliul local poate împuternici un alt funcționar din cadrul primăriei să îndeplinească toate atribuțiile secretarului sau unele din ele.

Concediul anual i se acordă secretarului în temeiul dispoziției primarului.

De altfel, în conformitate cu art. 5 din Legea nr. 158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, serviciul public se bazează pe principiile egalității și nondiscriminării legalității, profesionalismului, transparenței, imparțialității, independenței, responsabilității, stabilității și loialității.

Conform art. 23 alin. (1) și (2) al Legii nominalizate, funcționarul public este obligat să se conformeze dispozițiilor (ordinelor, poruncilor, indicațiilor obligatorii spre executare) primite de la conducătorul său direct și de la conducătorul autorității publice în care își exercită funcția publică.

Funcționarul public are dreptul să refuze, în scris și motivat, îndeplinirea dispozițiilor, scrise sau verbale, primite de la conducător dacă le consideră ilegale.

În corespundere cu art. 43 alin. (1), (4) și (5) al Legii menționate, funcționarului public i se acordă un concediu de odihnă anual, plătit, cu o durată de 35 de zile calendaristice, fără a se lua în calcul zilele de sărbătoare nelucrătoare. Concediul poate fi acordat integral sau divizat, cu condiția ca una dintre părți să nu fie mai mică de 14 zile calendaristice.

Funcționarului public, din motive familiale și din alte motive întemeiate, i se poate acorda, la cerere, concediu neplătit, cu o durată de până la 60 de zile calendaristice în decursul unui an. Concediul neplătit se acordă în modul stabilit de legislație.

Funcționarul public poate beneficia și de alte tipuri de concedii conform legislației.

Iar, conform art. 122 alin. (1) din Codul muncii, salariatul poate fi rechemat din concediul de odihnă anual prin ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) angajatorului, numai cu acordul scris al salariatului și numai pentru situații de serviciu neprevăzute, care fac necesară prezența acestuia în unitate. În acest caz, salariatul nu restituie indemnizația pentru zilele de concediu nefolosite.

Pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, Djemilia Chițac a invocat ilegalitatea dispozițiilor primarului s. Drepcăuți nr. 01 din 07 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu”, nr. 01 din 13 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu” și nr. 12 din 28 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea la serviciul a secretarului consiliului local”, menționând că acestea nu corespund legislației în vigoare. Or, dispozițiile nominalizate au fost emise, contrar prevederilor art. 122 alin. (1) din Codul muncii, adică în lipsa acordului său de a fi rechemată din concediu.

Totodată, Djemilia Chițac a precizat că prima instanță și instanța de apel au omis să se expună asupra argumentului său privind neaplicarea de către primarul s. Drepcăuți a prevederilor art. 122 alin. (1) din Codul muncii la emiterea dispozițiilor contestate.

Analizând conținutul hotărârii instanței de fond și deciziei Curții de Apel Bălți, instanța de recurs conată că instanțele ierarhic inferioare au ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii Djemiliei Chițac, stabilind din materialele cauzei corectitudinea emiterii dispozițiilor nominalizate de către Primarul s. Drepcăuți, r-nul Briceni, care a informat, preavizat salariata despre necesitatea prezentării la serviciu, însă fără a argumenta aplicabilitatea sau neaplicabilitatea la caz a prevederilor art. 122 alin. (1) din Codul muncii, precum și respectarea acestora la emiterea actelor administrative individuale defavorabile contestate.

În context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție cataloghează ca fiind prematură concluzia instanțelor ierarhic inferioare precum că dispoziția litigioasă de rechemare nu a fost executată de către reclamanta Djemilia Chițac, în pofida faptului aducerii acestei dispoziții la cunoștința funcționarei, care a refuzat s-o recepționeze. Or, din actele cauzei nu poate fi confirmat cu certitudine faptul aducerii la cunoștință a dispozițiilor nominalizate reclamantei, iar aceasta a precizat că a luat cunoștință de acestea din Registrul de stat al actelor locale.

Astfel, instanța de apel a omis să stabilească cu certitudine, prin probe incontestabile dacă dispozițiile contestate ale primarului s. Drepcăuți au fost notificate Djemiliei Chițac, precum și faptul refuzului acesteia de a le recepționa, după cum invocă primarul s. Drepcăuți.

Subsecvent, instanța de recurs notează că, potrivit art.23 alin. (2) al Legii nr. 158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, funcționarul public are dreptul să refuze, în scris și motivat, îndeplinirea dispozițiilor, scrise sau verbale, primite de la conducător dacă le consideră ilegale.

Astfel, instanța ierarhic inferioară a omis să stabilească când totuși Djemilia Chițac a luat cunoștință de dispozițiile contestate și dacă aceasta și-a valorificat dreptul procedural stipulat la art.23 alin. (2) al Legii nr. 158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

De asemenea, instanța de recurs consideră nefondată concluzia primei instanțe, reiterate de instanța de apel că dispoziția primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 133-p din 24 octombrie 2019 „Cu privire la acordarea concediului anual și concediului neplătit funcționarului public, Chițac Djemilia” a fost abrogată în urma notificării Oficiului Teritorial Edineț al Cancelariei de Stat nr. 1304/OT6/18 din 27 noiembrie 2019, prin dispoziția primarului s. Drepcăuți nr. 17/1 din 13 decembrie 2019 „Cu privire la examinarea notificării Oficiului Teritorial Edineț al Cancelariei de Stat”.

Or, potrivit răspunsului Cancelariei de Stat nr. 29-15-1070 din 11 februarie 2020 adresat Djemiliei Chițac, dispoziția primarului s. Drepcăuți nr. 17/1 din 13 decembrie 2019 „Cu privire la examinarea notificării Oficiului Teritorial Edineț al Cancelariei de Stat” și notificarea nr. 1304/OT6/18 din 27 noiembrie 2019 nu se regăsesc în sistem, respectiv actul nu a intrat în vigoare și nu are valoare juridică (f.d.182, Vol.I).

Prin urmare, rezultă că instanțele ierarhic inferioare au omis să stabilească cu certitudine dacă dispoziția primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 133-p din 24 octombrie 2019 „Cu privire la acordarea concediului anual și concediului neplătit funcționarului public, Chițac Djemilia” era în vigoare și avea valoare juridică la momentul emiterii dispozițiilor contestate.

Mai mult, prin dispoziția primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 01/2 din

26 noiembrie 2019 „Cu privire la îndeplinirea funcției de secretar al Consiliului local Drepcăuți”, s-a declarat temporar vacantă funcția de secretar al Consiliului s. Drepcăuți în legătură cu lipsa temporară a secretarului consiliului sătesc Djemilia Chițac, din motivul aflării acesteia în concediu anual neplătit și s-a numit temporar persoana detașată Ivan Toderico (secretarul Consiliului raional) detașat de către Președintele r-nului Briceni, prin dispoziția nr. 31 din 26 noiembrie 2019 pentru îndeplinirea unor funcții de secretar al Consiliului s. Drepcăuți, începând cu ziua de 26 noiembrie 2019, până la întoarcerea secretarului în funcția deținută la serviciu, fie sau până la numirea altei persoane împuternicite pentru exercitarea funcției de secretar al Consiliului s. Drepcăuți, fiind investit cu toate împuternicirile necesare prin lege și în baza prezentei decizii (f.d.86, Vol.I).

Astfel, Curtea de Apel Bălți a omis să concretizeze care a fost necesitatea primarului s. Drepcăuți să emită dispoziția nr. 12 din 28 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea la serviciul a secretarului consiliului local”, dacă începând cu data de 26 noiembrie 2019 funcția de secretar al Consiliului s. Drepcăuți era temporar exercitată de către Ivan Toderico, în baza dispoziției primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 01/2 din 26 noiembrie 2019 „Cu privire la îndeplinirea funcției de secretar al Consiliului local Drepcăuți”, până la revenirea Djemiliei Chițac din concediu, acordat prin dispoziția primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 133-p din 24 octombrie 2019 „Cu privire la acordarea concediului anual și concediului neplătit funcționarului public, Chițac Djemilia”.

În afară de aceasta, instanța de recurs notează că Curtea de Apel Bălți urma să i-a în considerare și faptul abrogării dispoziției primarului s. Drepcăuți nr. 01 din 13 noiembrie 2019 „Cu privire la rechemarea din concediu”, prin dispoziția primarului s. Drepcăuți nr. 20/2 din 27 decembrie 2019 „Cu privire la examinarea notificării Oficiului Teritorial Edineț al Cancelariei de Stat”.

Conform art. 117 alin. (1) și (3) din Codul muncii, pentru perioada concediului de odihnă anual, salariatul beneficiază de o indemnizație de concediu care nu poate fi mai mică decât mărimea salariului mediu pentru perioada respectivă.

Indemnizația de concediu se plătește de către angajator cu cel puțin 3 zile calendaristice înainte de plecarea salariatului în concediu.

Iar, potrivit art. 330 alin. (2) din Codul muncii, în caz de reținere, din vina angajatorului, a salariului (art.142), a indemnizației de concediu (art.117), a plăților în caz de eliberare (art.143) sau a altor plăți (art.123, 124, 127, 139, 186, art.225 alin.(8) etc.) convenite salariatului, acestuia i se plătesc suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere, 0,3 la sută din suma neplătită în termen.

Astfel, referitor la pretenția Djemiliei Chițac cu privire la obligarea primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni, Angela Rurac să-i calculeze și achite indemnizația de concediu, conform dispoziției primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 133-p „Cu privire la acordarea concediului anual și concediului neplătit funcționarului public, Chițac Djemilia”, precum și a prejudiciului cauzat de întârzierea achitării indemnizației de concediu în mărime de 0,3 la sută din suma neplătită în termen pentru fiecare zi de întârziere, începând cu data de 27 octombrie 2019, instanța de recurs consideră eronate și inadmisibile concluziile instanțelor ierarhic inferioare invocate în susținerea soluției de respingere a cerinței nominalizate, fapt ce rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele și aplicarea corectă a normelor de drept material.

Or, la caz, instanța de apel urma să stabilească cu certitudine dacă Djemiliei Chițac i-a fost achitată indemnizația de concediu, acordat prin dispoziția primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 133-p din 24 octombrie 2019 „Cu privire la acordarea concediului anual și concediului neplătit funcționarului public, Chițac Djemilia”, potrivit art. 117 alin. (1) și (3) din Codul muncii și dacă sunt întemeiate și aplicabile speței prevederile art. 330 alin. (2) din Codul muncii, ori din calculele concediilor nefolosite pentru perioada 08 octombrie 2016 - 07 octombrie 2019 și bonul de plată din data de 03 iulie 2020 de plată a salariului, anexate la dosarul administrativ nu pot fi probate indubitabil aceste circumstanțe.

Mai mult, în condițiile în care instanțele ierarhic inferioare au reținut argumentele primarului s. Drepcăuți privind sistarea activității primăriei, în legătură cu plecarea tuturor funcționarilor primăriei în concedii anuale plătite și neplătite, ștergerea întregii informații din calculatoarele primăriei, inclusiv și cea din calculatorul contabilului-șef, astfel devenind dificilă și îndelungată restabilirea informațiilor și datelor necesare pentru efectuarea operațiunilor de orice gen, inclusiv și achitarea salariilor, indemnizațiilor și altor plăți obligatorii, urmau să verifice cu certitudine când au fost restabilite datele din calculatoarele primăriei și efectuate plățile colaboratorilor instituției, inclusiv indemnizația de concediu a reclamantei Djemilia Chițac, acordat în baza dispoziției primarului s. Drepcăuți, r-nul Briceni nr. 133-p din 24 octombrie 2019 „Cu privire la acordarea concediului anual și concediului neplătit funcționarului public, Chițac Djemilia”.

În consecință, instanța de recurs apreciază drept superficiale și expuse sub un aspect general concluziile instanței de apel privind respingerea acțiunii Djemiliei Chițac, din motiv că aceasta nu a elucidat toate circumstanțele importante speței, cu toate că în virtutea caracterului devolutiv al apelului, urma să rejudece fondul cauzei sub toate aspectele și în limita pretențiilor înaintate de Djemilia Chițac.

Având în vedere cele enunțate, instanța de recurs conchide că instanța de apel nu a dat o apreciere multiaspectuală, completă, nepărtinitoare tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, motiv din care a emis o decizie cu o soluție pripită și neîntemeiată.

Per ansamblu, ținând cont de natura litigiului și de marja de apreciere a instanței de judecată, Colegiul judiciar opinează că a examinat principalele întrebări juridice stabilite și că nu este în drept să se pronunțe separat în privința motivelor cu privire la fondul cauzei. De fapt, acestea poartă un caracter secundar și nu au forță juridică de a influența decisiv considerentele de mai sus (a se vedea, printre alte autorități, Kamil Uzun vs Turcia, 10 mai 2007, parag. 64 din 10 mai 2007; Centrul pentru Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu vs România (Marea Cameră), 17 iulie 2014, parag. 156).

Așadar, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție notează că cele menționate mai sus nu pot fi corectate în ordine de recurs, din cauza specificului acestora. De altfel, participanții la proces, trebuie să aibă posibilitatea reală să-și prezinte apărarea și să fie audiați de o instanță de apel, care va fi competentă de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea A. Menarini Diagnostics S.R.L. vs Italia, 27 septembrie 2011, parag. 59; Akaki Tchaghiashvili, 2 septembrie 2014, parag. 34, Samardžić, ibidem, parag. 31, Gohe și alții vs Franța, 3 iulie 2018, parag. 41 - 43).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că corectarea erorii instanței de apel la judecarea cauzei în ordine de recurs nu este posibilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul depus de Djemilia Chițac, de a casa decizia din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți și de a restitui cauza pentru rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată. Astfel, ținând cont de rolul specific al instanței de recurs și de preeminența dreptului, este imperios, ca la reexaminarea cauzei în ordine de apel, să fie remediate neajunsurile procedurii inițiale (a se vedea cauzele Baka vs Ungaria (Marea Cameră), 23 iunie 2016, parag. 117; Zubac vs Croația (Marea Cameră), 5 aprilie 2018, parag. 123 – 125).

Pe această cale, cauza de contencios administrativ urmează a fi judecată în întregime în cadrul unei proceduri noi, în cadrul căreia instanța de apel va avea sarcina de a stabili o legătură clară între faptele speței, dispozițiile legale aplicabile și concluziile la care a ajuns. În funcție de rezultatul aprecierii juridice, instanța de apel va trebui să constate temeinicia sau lipsa unui temei legal a cererii de apel formulată de către Djemilia Chițac (a se vedea, spre exemplu, importanța rejudecării cauzei de către instanțele ierarhic inferioare în baza considerentelor unei instanțe de recurs, Victor Harovschi vs Moldova, 18 noiembrie 2008; Dimitar Yordanov vs Bulgaria, 06 septembrie 2018, parag. 52 – 53).

Altfel spus, la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată.

Conform art. 195, 247, 248 alin.(1) lit. d) și alin. (2) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Djemilia Chițac.

Se casează integral decizia din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți și se restituie cauza de contencios administrativ intentată la cererile de chemare în judecată depuse de Djemilia Chițac împotriva Primăriei s. Drepcăuți, r-nul Briceni, terț Oficiul Teritorial Edineț al Cancelariei de Stat privind contestarea actelor administrative, achitarea indemnizației de concediu și repararea prejudiciului cauzat spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Aliona Miron

Nina Vascan